احسان الله مومند ۲۰۱۵/۰۲/۱۷

(د نړۍ هېنداره) همچون ستارهٔ

تابناکی است که باید آنرا پذیرفت و سخت گرامی داشت

قسمت دوم و اخیر

آقای لیوال گفتند که در ماخذ کتاب به آثاری بر می خوریم که حال کهنه می نمایند. این درست ولی از آثار سه یا دو دهه پیش فقط برای بحث های جغرافیای طبیعی و تأریخ اسبق استفاده شده که یا هیچ تغییر نمی خورد و یا اندکی فرق می کنند.
آقای لیوال همچنان خلص نظریات پوهاند داکتر محمد ظریف تنیوال استاد کرسی جغرافیای پوهنځی زمین شناسی پوهنتون کابل را به حاضرین شنوانید. استاد تنیوال در وقت تدویر محفل به کشور جرمنی تشریف برده بودند. آرینزی ضمن سپاس از پوهاند تنیوال گفت که نظریات عالمانه استاد نامبرده را در وقت تجدید نظر این دایرة المعارف مدنظر خواهد گرفت.
آرینزی در مورد نظریات استاد رهنورد در قسمت کیفیت چاپ کتاب گفت که بسیار میخواسته که قطع و صحافت کتاب مقبول، کاغذ آن اعلی و سفید و نقشه های آن رنگه میبود، اما متاسفانه قیمت کتاب چنان بالا میرود که خرید آن از توان علاقمندان عمدتاً فرهنگیان و جوانان بی بضاعت یا کم بضاعت کشور بیرون می شود.
آرینزی در مورد انتقاد استاد ځدرانِ که گفته بود بعضی سنوات تأریخ افغانستان درست ضبط نشده، گفت که وی این اشتباه را می پذیرد و آن را در چاپ جدید مراعات خواهد کرد. وی گفت که این غلطی از آنجا ناشی شده که منبع ایکه وی در مورد یک قسمت تأریخ افغانستان از آن استفاده نموده، سنوات را به (هـ.ق) ثبت نموده، در حالیکه مؤلف، آن را (هـ.ش) دانسته، به عیسوی (گریگوری) تبدیل نموده است. وی گفت که تصحیح این اشتباه کار آسان بوده و حتماً عملی خواهد شد.
ضمناً استاد ځدرانِ یادآوری نمود که رقم مساحت افغانستان در بحث افغانستان این کتاب درست نیست و باید با رقم اداره جیودیزی و کارتوگرافی افغانستان وفق داده شود.
آرینزی گفت که ثبت احصائیه های متفاوت در مورد مساحت و نفوس و مسایل اقتصادی کشور ها یک معضل جدی است که کماکان ادامه خواهد داشت.
بطور مثال مساحت افغانستان در نشرات اداره کارتوگرافی وجیودیزی ٦٥٣٠٠٠km٢، در کتاب اختصاری از جغرافیای عمومی افغانستان تالیف پوهاند محب الله رحمتی ٦٥٢٢٢٥km٢، در کتاب (د افغانستان جغرافیه) تالیف پوهنوال لطف الله صافی ٦٥٠٠٠٠ km٢، در کتاب Almanac ٢٠١٤- ٦٥٢٢٣٠km٢ و در نشرات اداره مرکزی احصایه که آنهم یک ارگان رسمی دولت افغانستان میباشد ٦٥٢٨٦٤km٢ ثبت شده که هر کدام با دگری تفاوت دارد و وی لاجرم یکی را انتخاب نموده است.
آرینزی بعداً علاوه نمود که وی نظریات و پیشنهادات تمام حاضرین محفل و ذواتی که کتاب را مورد نقد عالمانه و مسلکی قرار میدهند، به دیدهٔ قدر نگریسته و آن را حتی المقدور در چاپ های بعدی در نظر میگرد تا یک مجموعه سودمند دانشنامه ای به جامعه تقدیم شده باشد. وی همچنان وعده نمود که از منابع، ماخذ و امکانات کاملاً جدید، معیاری و اعتباری استفاده خواهد برد.
آرینزی در مورد نظریات استاد حیران از اکادمی علوم که گفته بود باید در چاپ های بعدی این کتاب دانشنامه ای مشوره های اعضای اکادمی علوم و استادان پوهنتون کابل گرفته شود، گفت که وی همواره تلاش نموده تا نظریات و مشوره های اساتید جغرافیا و سایر شخصیت های قابل قدر علمی- فرهنگی کشور را با خود داشته باشد. وی وعده نمود که در آینده نیز به همین تلاش ادامه خواهد داد.
آرینزی اظهار امیدواری نمود که اگر در آینده باز نویسی و تجدید چاپ کتاب د نړۍ هېنداره از کار فردی به یک کار موسساتی مبدل شود، نحوهٔ و کیفیت کار بسیار تغییر خواهد کرد.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

وی گفت که انکشافات اخیر در افغانستان، دسترسی به موبایل و انترنت و شبکه های اجتماعی و تلویزیون و غیره به معلومات جغرافیایی اقشار مختلف جامعه افزوده یا به عبارۀ دگر نوعی بیداری جغرافیایی مبتنی بر جهان بینی همگانی بوجود آورده است که آثار آن را در اشارات روزمره به مسایل دور و نزدیک مانند یمن، سودان، لیبیا، سوریه، لیبیا، عراق، اسراییل، امریکا و .... در رسانه های کشور مشاهده می کنیم و کتاب د نړۍ هینداره میتواند جوابگوی کلیه مبهماتی باشد که ممکن است، در نتیجه این جهان بینی در اذهان مردم عرض اندام نماید.
از سال ۱۳۵٦ که فکر نوشتن کتاب د نړۍ هینداره بمیان آمده و از سال ۱۳۷۹- هـ.ش (۲۰۰۰م) که این کتاب منتشر شده، تحولات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، نظامی، علمی، فنی، ارتباطات و رسانه ها چنان دامنه دار، وسیع و اثر بخش شده که با دهه ها و حتی قرن ها رقابت نموده میتواند!
آرینزی گفت که تغییرات در نقشه های سیاسی جهان و تلاش بیسابقه سران جمیع کشور های جهان در باره محیط زیست، تغییرات اقلیم، افزایش جمعیت، شهرنیشنی و تهدیدات به کره زمین هر انسان متفکر را متوجه اهمیت دانش جغرافیا در زندگی کرده اند.
دنیا به دهکده کوچکی مبدل شده است.
آرینزی بعداً گفت که وی کمبودی ها و مشکلات فعلی کار را بخاطری می پذیرد که این کتاب در واقع با تلاش یکنفر تجدید چاپ شده میرود، ولی اگر بخیر این تلاش به یک کار موسساتی مبدل شود، تغییرات شگرفی در آن بیمان خواهد آمد.
وی گفت که اطلاعات رسیده از مراکز آموزش مشعر است که جوانان علاقمند این کتاب بوده و میخواهند که مطابق ستندرد های جهانی، منابع جغرافیایی باید زود- زود به روز شده و اطلاعات جدید، موثق و ضروری در آن گنجانیده شود.
آرینزی گفت که با این تحول ایکه برای این کتاب در نظر دارد، اولاً مطالبی در باره جهان از اغاز تا کنون شامل بحث های مانند نیاکان ما، آغاز تأریخ، تمدن های بزرگ و امراطوری های بزرگ در قبل التأریخ، آغاز ادیان، دنیایی بعد از دوره تأریخی و تغییرات دوامدار، قرون معاصر، انکشاف علوم، انقلاب صنعتی، نظام ها، توسعه طلبی ها، جنگهای خانمانسوز، تنوع حیات و فرهنگ، جنگل زدایی، تغییرات جوی، آب، رشد جمعیت، فقر و ده ها مسله دگر مختصراً شرح گردد تا خواننده آگاه از گذشته های دور وارد جهانی شود که حال در آن زندگی میکند.
آرینزی در اخیر گفت که وقتی کتابی با این مقدمه آغاز شده و بعد جغرافیای طبیعی، سیاسی، بشری، اقتصادی و تأریخی هر قاره و هر کشور جهان را بمعرفی بگیرد، برای نسل جوان و تمام مردم کشور خالی از مفاد نخواهد بود!
وی گفت که کتاب را با ظرفیت فعلی به زبان های پشتو و دری ادامه میدهد ولی اگر دولت و مجامع فرهنگی دست یاری دراز کند تا این کار فردی به یک کار موسساتی، علمی و مسلکی مبدل گردد، از آن استقبال خداهد کرد.
آرینزی در اخیر از تمام ذوات ایکه در محفل رونمایی و نقد مسلکی کتاب د نړۍ هینداره شرکت نموده بودند، اظهار سپاس و شکران نموده، وعده کرد که تا اخیر زندگی به این کار ادامه خواهد داد.
وی از مدیران شرکت افغن بسیم که در قسمت فراهم آوری شرایط مناسب کاری، با مولف همکاری نموده اند نیز اظهار ممنونیت نموده گفت که انجام این کار بزرگ بدون این مساعدت امکان پذیر نبود.
در عوض آقای امین رامین رییس افغان بسیم وعده نمود که مصارف چاپ جلد چهارم این کتاب یعنی قاره اروپا را بعهده میگیرد.
همچنان آقای حاجی محمد اسماعیل معاون بنیاد بیات نیز پیشنهاد نمود که مصارف چاپ جلد پنجم کتاب یعنی قاره امریکا را می پردازد.
محفل با سخنان آرینزی که وعده مینمود که تمام نظریات مسلکی و علمی اشتراک کننده گان محفل و سایر اساتید جغرافیا و اهل خبره را در کار های بعدی در نظر میگرد.

پایان

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ